

Marzenna Majchrzak
Specjalista PODNiDM w Pabianicach

Scenariusz zajęć całodniowych nr 2 - dziewiąty tydzień nauki szkolnej (4-5 godz.)

Blok tematyczny: W domu

Temat dnia: Piszę litery „D, d” oraz łączę je z innymi literami

Zapis w dzienniku

- Edukacja polonistyczna: Wprowadzenie wielkiej i małej litery „d” w oparciu o wyraz „dom”. Nauka pisania liter „D”, „d”. Wykonanie kartki do „Albumu liter”. Utrata dźwięczności „d” w niektórych słowach i poprawny ich zapis - ćwiczenia usprawniające czujność ortograficzną.
- Edukacja matematyczna: Szacowanie ilości, przeliczanie elementów.
- Edukacja społeczna i etyczna: Moja rodzina – mój dom. Znaczenie domu w moim życiu.
- Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna: Ćwiczenia rzutne – podrzut i chwyt piłki oburącz w miejscu. Kozłowanie piłki w miejscu jednorącz lub oburącz.

Cele ogólne:

- Kształcenie umiejętności poprawnego pisania;
- Doskonalenie umiejętności poprawnego liczenia;
- Rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele szczegółowe:

- Kształcenie umiejętności kształtnego pisania liter „D”, „d” oraz poprawnego łączenia ich z innymi, poznanymi literami;
- Doskonalenie umiejętności trafnego szacowania liczebności zbiorów oraz przeliczania ich elementów;
- Kształcenie umiejętności kozłowania piłki oraz jej podrzutu i chwytu w miejscu.

Cele wyrażone językiem ucznia:

- Podczas dzisiejszych zajęć nauczysz się pisać litery „D”, „d” osobno oraz w połączeniu z innymi poznanymi literami.
- Później pobawimy się w odgadywanie, ile jest elementów w zbiorach. Wyłonimy „najbystrzejsze oko dzisiejszego dnia”.
- Pobawimy się również z piłką. Będą rzuty, „łapanie” czyli chwyt i kozłowanie piłki.

Metody nauczania:

- Podające: rozmowa, wyjaśnianie;
- Poszukujące: klasyczna metoda problemowa, zabawy dydaktyczne;
- Operatywne: metoda ćwiczeń

Formy pracy uczniów: zbiorowa, grupowa (w parach), indywidualna

Kryteria oceniania –

Będę zwracała uwagę na to, kto:

- Starannie wykona strony do albumu liter (wykona wszystkie ćwiczenia dokładnie i ładnie);
- Dokładnie będzie liczył elementy podczas zabaw matematycznych;
- Będzie brał udział we wszystkich ćwiczeniach oraz zabawach i będzie to robił najlepiej jak potrafi.

Pytania kluczowe:

- Po co nam litera „D”, „d”? Mogłoby jej nie być?

Środki dydaktyczne:

- podręcznik „Nasz elementarz”,
- Album liter,
- plansze z literami „D”, „d” (bohaterki dzisiejszego dnia),
- zasoby Scholaris:
<http://www.scholaris.pl/zasob/56088?bid=0&iid=&query=wprowadzenie+litory+%E2%80%9D+%E2%80%9D+na+podstawie+wyrazu+%E2%80%9D+%E2%80%9D&api=>,
- ilustracje różnych rodzajów domów (dom jednorodzinny, „bliźniak”, kamienica, blok mieszkalny, wieżowiec, pałac/zamek, chata),
- kartony rysunkowe i kredki,
- przybory do pisania,
- pudełka z liczmanami (patyczki, fasolki, guziki, kasztany, żołądźcie),
- kartoniki z wyrazami z „d” (załącznik nr 1),
- tabela zbiorcza (załącznik nr 2),
- lekkie gumowe piłki (po jednej na ucznia lub chociaż na parę),
- komputer, rzutnik i ekran.

Przebieg zajęć:

1. **„Spotkanie na dywanie” –**

- a. Rozmowa na temat znaczenia domu w życiu dzieci.
- b. Przedstawienie tematu dnia oraz celów przedstawionych językiem ucznia;
- c. Wspólne ustalenie kryteriów oceniania.

2. **Przypomnienie „bohaterki” dzisiejszego dnia i zainicjowanie zabawy ruchowej –** przedstawianie czynności wymienionej przez nauczyciela (oraz kolejnych uczniów). Dzieci z nauczycielem stoją w kręgu. Nauczyciel zaczyna zabawę wymieniając czynność zaczynającą się od głoski „d”, „drzemie”. Dzieci pokazują tę czynność. Następnie dziecko stojące po lewej stronie nauczyciela wymienia nazwę czynności zaczynającą się od głoski „d”. itd.

Przykładowe nazwy czynności: drapię, drę, drążę, daję, depczę, drepczę, dudnię, dodaję, dokładam, dumam, dąsam się, itp.

3. **Formułowanie odpowiedzi na pytanie kluczowe.**

4. **Wprowadzenie liter „D”, „d”** w oparciu o wyraz „dom” oraz nauka pisania liter „d”, „D” (tok metodyczny jak przy wprowadzaniu nowej litery; zasoby Scholaris: <http://www.scholaris.pl/zasob/56088?bid=0&iid=&query=wprowadzenie+litory+%E2%80%9Ed%2C+d%E2%80%9D+na+podstawie+wyrazu+%E2%80%9Edom%E2%80%9D&api>)
  - a. Tworzenie kolejnych trzech stron albumu liter (modele wyrazów: dom, Edek, sad; „D”, „d” w różnych liniaturach; sylaby z „d”: da, de, di, do, ad, ed, id, od)
5. **Czytanie i analiza wyrazów z literą „d”** (Podręcznik, s. 62)
6. **Zabawa w podawanie słów z głoską „d”** (w nagłosie, śródgłosie, wygłosie)
  - a. Zwrócenie uwagi na utratę dźwięczności głoski „d” na końcu wyrazów, np. sad, grad, lód, miód, wschód, samochód, wkład, pled, itp.; oraz wypowiedzanie innej głoski i zapis innej.
  - b. Zabawa w tworzenie par słów
    - i. Wariant I – jeśli dzieci jeszcze nie radzą sobie z czytaniem Nauczyciel wypowiada słowo z „d” w wygłosie w liczbie pojedynczej, a wskazani uczniowie dodają liczbę mnogą tego słowa.
    - ii. Wariant II – jeśli dzieci radzą sobie z czytaniem wyrazów (praca w parach) Każda para uczniów otrzymuje zestaw kartoników z wyrazami (każdy wyraz na innym kartoniku) – załącznik nr 1 Uczniowie w parach układają wyrazy tak, by utworzyć pary wyrazów, np. sad – sady.

Praktyczne wskazówki
Zabawę można / należy modyfikować. Nauczyciel dobiera takie pary wyrazów i taką ich liczbę, by uczniowie mogli brać udział w zabawie, tzn. byli w stanie odczytać wyrazy

  - c. Wskazanie przez uczniów prawidłowości (zasady) ułatwiającej poprawne pisanie wyrazów z „d” na końcu, jaka wynika z utworzonych par wyrazów/słów.
7. **Zabawy z szacowaniem i liczeniem:**
  - a. Wspólne wyjaśnienie znaczenia wyrażen: szacować, liczyć „na oko”, „mieć bystre oko”, „mieć miarę w oku”.
  - b. Zachęcenie do wzięcia udziału w zabawach i konkursie na „najbystrzejsze oko dzisiejszego dnia”.

Praktyczne wskazówki

Zgodnie z sugestiami prof. E. Gruszczyk-Kolczyńskiej, zasady istotne przy prawidłowym przeliczaniu obiektów dzieci powinny odkryć same w oparciu o bardzo dużą liczbę różnorodnych zabaw. Zasady te nie powinny być werbalizowane.

- c. Szacowanie i liczenie wyrazów wykorzystanych do poprzedniej zabawy:
N: *Zgadnijcie, ile było wszystkich wyrazów w poprzedniej zabawie? Policzcie, ile jest kartoników z wyrazami na ławce?*

- d. Zabawa w parach „Ile przedmiotów wrzucono do pudełka?”¹
Każda para dzieci ma do dyspozycji pudełko i liczmany (kasztany, żołądź, fasolki, itp.). Jedno dziecko z pary ma zamknięte oczy, kiedy drugie wrzuca do pudełka przedmioty kolejno je przeliczając (do ustalonej przez siebie liczby). Następnie pierwsze dziecko otwiera oczy i podaje szacunkową liczbę przedmiotów w pudełku. Drugie dziecko odpowiada jedynie „Tak” lub „Nie”. Później Pierwszy uczeń sprawdza przeliczając kolejno wyjmowane z pudełka elementy. Jeśli poprawnie szacował – ma punkt. Zabawa jest kontynuowana przy zamianie ról. Każdy uczeń z pary powinien szacować co najmniej dwa razy.
- e. Konkurs na tytuł „najbystrzejszego oka dzisiejszego dnia” złożony z trzech zabaw (nazwa konkursu może być inna) –
- zabawa „Ile fasolek jest w pojemniku?”
Każde dziecko ma pojemnik, do którego nauczyciel wsypał ziarna fasoli (np. po 23). Nauczyciel zadaje pytanie: *Ile fasolek jest w pojemniku?* Dzieci podają szacunkowe wartości, a nauczyciel zapisuje je w tabeli zbiorczej, np. na przygotowanym wcześniej kartonie (załącznik nr 2). Następnie nauczyciel prosi o wysypanie fasolek z pudełka i przeliczenie ich. Nauczyciel obserwuje, w jaki sposób dzieci przeliczają fasolki. Uczeń, który przeliczył swoje fasolki podaje ich liczbę nauczycielowi, a ten zapisuje ją w tabeli zbiorczej. Uczniowie wsypują fasolki do wspólnej skrzyni i odkładają pojemniki na półkę. Wskazanie uczniów, którzy trafnie szacowali w I zabawie.
  - Zabawa „Ile jest patyczków w pojemniku?”
(przebieg zabawy jest analogiczny do poprzedniej, tyle, że patyczków w w każdym pojemniku może być np. 25).
  - Zabawa „Ile jest kasztanów/guzików w pojemniku?”
(przebieg zabawy jest analogiczny do poprzedniej, tyle, że patyczków w w każdym pojemniku może być np. 22).
  - Sprawdzenie wyników na tablicy zbiorczej i wyłonienie zwycięzcy / zwyciężców. Uroczyste nadanie mu / im tytułu „Najbystrzejsze oko dzisiejszego dnia”.

8. Wychowanie fizyczne - Ćwiczenia rzutne – podrzut i chwyt piłki oburącz w miejscu. Kozłowanie piłki w miejscu jednorącz lub oburącz².

Część wstępna:

- Zbiórka. Powitanie. Przypomnienie celu zajęć oraz kryteriów oceniania.
- Zabawa ożywiająca: *rób tak – nie rób tak*. Pobranie piłek. Rozsyпка.
- Rozgrzewka:
  - Dowolny podrzut piłki, chwyt oburącz w miejscu i chodzie.
  - Podrzut piłki w górę, chwyt po wykonaniu:
    - obrotu
    - krążeń dłońmi
    - kilku klaśnień
    - podskoku

¹ Inspiracją do zaproponowanych zabaw są sytuacje zadaniowe zawarte w publikacji: E. Gruszczyk-Kolczyńska (red.), Wspomaganie rozwoju umysłowego oraz edukacja matematyczna dzieci w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i w pierwszym roku szkolnej edukacji, Wydawnictwo Edukacja Polska Sp. z o. o., Warszawa 2009, s. 124-129.

² Przedstawione zajęcia są zmodyfikowaną lekcją autorstwa A. Skrzypy, Nauczanie Początkowe, rok 1992/1993, nr 1-2, s. 173-174.

- d. W siadzie skulnym podrzuty piłki stopami i chwytanie rękoma
- e. W leżeniu przodem przetaczanie piłki z ręki do ręki
- f. W leżeniu przodem odbijanie piłki od podłogi i chwytanie oburącz
- g. Chód w podporze tyłem o nogach ugiętych z popychaniem piłki raz prawą, raz lewą ręką.

Część główna:

- h. W pozycji stojącej odbijanie piłki od podłogi jednorącz na zmianę – nauka kozłowania.
- i. Zabawa: *berek z kozłowaniem piłki*
- j. Zabawa: *nie daj piłki berkowi*. Grupa podzielona jest na trzyosobowe zespoły. W zespołach dwójka dzieci podaje piłkę między sobą, a trzeci stara się im w tym przeszkodzić.
- k. Ćwiczenia rzutu i chwytu. Trójka ćwiczących ustawiona w rzędzie w odległości 4m od siebie. Ćwiczący stojący na zewnątrz zwróceni są przodem do środkowego. Środkowy posiada piłkę i podaje ją raz do jednego, raz do drugiego współćwiczącego. Po kilku podaniach, na znak nauczyciela, następuje zmiana miejsc.
- l. Zabawa: *kozłuj i licz*.
- m. Kształtowanie siły. Ustawienie w parach na wprost siebie. Jeden współćwiczący trzyma przed sobą oburącz piłkę, a drugi stara się ją wyrwać. Na znak nauczyciela – zmiana miejsc.

Część końcowa:

- n. Zabawy ze śpiewem: *fabędzie, baloniku nasz malutki*.
- o. Zbiórka. Podsumowanie/ocena zaangażowania uczniów (zgodnie z kryterium oceniania). Wypowiedzi uczniów oceniające zajęcia. Zakończenie.

9. Podsumowanie zajęć:

- a. Odpowiedzi uczniów na pytanie: Dlaczego dobrze jest mieć swój dom?
- b. Przypomnienie bohaterki dzisiejszego dnia
- c. Brawa dla zwycięzców konkursu na „najbystrzejsze oko dzisiejszego dnia”
- d. Rozmowa nt. kto i ile razy potrafił dzisiaj kozłować piłkę
- e. Podsumowanie pracy uczniów podczas zajęć
- f. Ocena zajęć przez uczniów z wykorzystaniem techniki zdań podsumowujących
Nauczyciel prosi, by uczniowie kolejno kończyli rozpoczęte przez niego zdania:
Dzisiaj nauczyłem się ....
Podobało mi się i chciałbym zapamiętać/powtórzyć ...
Trudność sprawiło mi ....

Praktyczne wskazówki

Od nauczyciela i czasu zależy, czy każdy z uczniów będzie kończył wszystkie zdania, czy każdy kolejny uczeń dokończy jedno zdanie.

Literatura:

- Bieg-Panic B, Sobczyk B., Stachańczyk B, Gruszka M., Stolarczyk E., Poradnik dla nauczyciela klasy pierwszej szkoły podstawowej, Warszawa 2014
- Gruszczyk-Kolczyńska E. (red.), Wspomaganie rozwoju umysłowego oraz edukacja matematyczna dzieci w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i w pierwszym roku szkolnej edukacji, Warszawa 2009
- Kołodziejowie M. i J., Wybrane lekcje wychowania fizycznego w nauczaniu początkowym, Rzeszów 1998
- Lelonek M., Wróbel T. (red.), Praca nauczyciela i ucznia w klasach 1-3, Warszawa 1990
- Lelonek M., Proces poznawania i rozumienia świata przez uczniów w młodszym wieku szkolnym, Pabianice 2006
- Lorek M., Wollman L., Nasz elementarz. Podręcznik do szkoły podstawowej. Klasa 1. Część 1, Warszawa 2014
- Nauczanie Początkowe, rok 1992/1993, nr 1-2

Załącznik nr 1

sad<u>u</u>	sad<u>y</u>
grad<u>u</u>	grad<u>y</u>
lód<u>u</u>	lód<u>y</u>
miód<u>u</u>	miód<u>y</u>
wschód<u>u</u>	wschód<u>y</u>
samochód<u>u</u>	samochód<u>y</u>
wkład<u>u</u>	wkład<u>y</u>
pled<u>u</u>	pled<u>y</u>

